

El llenguatge

Tenir por 25/IX/1979

Certs verbs — i també certs noms i adjectius — regeixen un complement introduït per la preposició en quan aquest complement és un grup nominal: pensar en els amics, interès en una operació, amatent en el servei. Però si el complement d'aquests mateixos termes gramaticals és representat per un infinitiu (forma no conjugada del verb), s'ha d'introduir aleshores per la preposició a: pensar a veure els amics, interès a fer una operació, amatent a servir. En canvi, si el complement d'un verb representat per un grup nominal s'ha d'introduir per mitjà de la preposició de cal mantenir aquesta preposició encara que el complement sigui representat per un infinitiu: recordar-se d'una cosa i recordar-se de fer una cosa, penedir-se de certes coses i penedir-se d'haver-hi anat.

Malgrat que s'ha denunciat reiteradament l'ús indegut de la preposició en davant els infinitius que representen complements no temporals, podem llegir encara constantment frases incorrectes com «consisteix en retirar les inversions», «no tarda en palesar el caràcter descentralitzat», «especialista en deixar passar el temps». I, contràriament, com si alquí hagués après malament la lliçó, introdueix amb la preposició a — que és la que escauria en les frases acabades d'indicar — infinitius que representen complements que demanen sempre la preposició de.

Així, una locució com tenir por usada generalment en lloc del verb témer demana un complement introduït per la preposició de (que es pronominalitza, per tant, amb el pronom en: tenir por de tothom, tenir por de les conseqüències, tenir por de l'escàndol). I, segons que hem dit, si aquest complement és representat per un infinitiu, el règim prepositiu no ha de variar. Caldria evitar, per tant, frases com «Tenien por a caure», «Tenen por a molestar», «Té por a venir», usades en lloc de les correctes Tenien por de caure, Tenen por de molestar, Té por de venir. Un tractament anàleg té la locució prepositiva de por de (o per por de, que tant si introdueix un grup nominal com un infinitiu manté, com a terme final, que és el pròpiament introductor, la preposició simple de: No ho han fet per por del resultat i No hi han anat de por de perdre's.

Albert Jané